

Prima instanță: I. Muruianu

Republica Moldova
Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

06 iulie 2016

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecător: Tatiana Vieru
Judecătorii: Valentina Clevadî, Mariana Pitic,
Tamara Chișca-Doneva și Oleg Sternioală

examinînd recursul declarat de Ștefan Urîtu,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Ștefan Urîtu către
Comisia Electorală Centrală, privind anularea actului administrativ,
împotriva hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2016, prin care cererea de
chemare în judecată depusă de Ștefan Urîtu a fost respinsă.

A C O N S T A T A T:

La 09 septembrie 2015, Ștefan Urîtu a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Comisiei Electorale Centrale privind anularea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a indicat că la 12 august 2015, Comisia Electorală Centrală
cu 5 voturi – „pentru”, 3 voturi – „împotrivă” și o abținere, a adoptat hotărîrea nr.
3750 „Cu privire la împuternicirea registratorilor de a ridica listele electorale de la
instanțele judecătorești”, plasată pe adresa de internet.

Reclamantul a precizat că în partea rezolutivă a hotărîrii menționate, au fost
prevăzute următoarele dispoziții: Se pune în sarcina secretarilor consiliilor raionale
(municipale) și Comitetului executiv al UTA Găgăuzia de a organiza ridicarea din
incinta sediilor instanțelor judecătorești teritoriale a listelor electorale de către
responsabilii (registratorii) din cadrul administrației publice locale de nivelul întâi; se
împuternicesc registratorii din cadrul autorităților publice locale să ridice, prin
intermediul secretarilor autorităților publice locale de nivelul al doilea, listele
electorale de la instanțele judecătorești; registratorii vor efectua modificările și
actualizările în Registrul de stat al alegătorilor în limita competenței; listele electorale
urmează a fi nimicite, prin ardere, în decursul celei de-a treisprezecea luni din ziua

alegerilor în care au fost utilizate, cu prezentarea ulterioară a actului de nimicire în adresa Comisie; prezenta hotărâre intră în vigoare la data adoptării, se publică pe site-ul oficial al Comisiei Electorale Centrale și în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Consideră că hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 3750 din 12 august 2015 „Cu privire la împuternicirea registratorilor de a ridica listele electorale de la instanțele judecătorești” este ilegală, abuzivă și contravine prevederilor art. 62 din Codul electoral, ale Regulamentului privind organizarea și funcționarea arhivei CEC și ale Regulamentului privind întocmirea, administrarea, difuzarea și actualizarea listelor electorale.

Susține că, dacă hotărârea enunțată ar fi implementată, listele electorale ar putea fi nimicite într-un mod neregular, ce ar conduce la zădărnicia unor investiții ale organelor de resort sau procese de judecată, pornite pe cause electorale, care ar putea fi elucidate doar prin analiza listelor electorale din cadrul votării respective, ar crea serioase obstacole și greutăți în vederea întocmirii și verificării listelor electorale, ceea ce ar asigura creșterea continuă a încrederii societății și partenerilor în calitatea alegerilor, ar cere mai multe eforturi umane și cheltuieli financiare pentru ca CEC să-și poată exercita atribuțiile stipulate în art. 22 lit. q) Cod electoral și ar face imposibilă ținerea corectă și actualizarea Registrului de Stat al Alegătorilor, reducerea eficienței.

Solicită Ștefan Urîtu anularea hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 3750 din 12 august 2015, cu privire la împuternicirea registratorilor de a ridica listele electorale de la instanțele judecătorești.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 septembrie 2015, s-a restituit cererea depusă de vicepreședintele Comisiei Electorale Centrale, Ștefan Urîtu și s-a remis în adresa ultimului încheierea în cauză și cererea cu documentele anexate (f.d. 42).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 21 octombrie 2015, s-a admis recursul declarat de Ștefan Urîtu, a fost casată integral încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 septembrie 2015, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău la etapa de primire a cererii de chemare în judecată (f.d. 53-56).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 04 noiembrie 2015 s-a respins cererea înaintată de Ștefan Urîtu, privind aplicarea măsurii de asigurare a acțiunii prin aplicarea sechestrului în vederea stopării executării hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 3750 din 12 august 2015 cu privire la împuternicirea registratorilor de a ridica listele electorale de la instanțele judecătorești, ca fiind neîntemeiată (f.d. 60).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 04 decembrie 2015, s-a admis parțial cererea înaintată de Ștefan Urîtu privind asigurarea acțiunii, s-a suspendat executarea hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 3750 din 12 august 2015, cu privire la împuternicirea registratorilor de a ridica listele electorale de la instanțele

judecătorești, pînă la examinarea cauzei în fond. În rest, cererea reclamantului Ștefan Urîtu, privind asigurarea acțiunii s-a respins, ca neîntemeiată (f.d. 89-93).

Prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 11 decembrie 2015, s-a admis cererea înaintată de Ștefan Urîtu împotriva Comisie Electorale Centrale privind anularea actului administrativ, s-a anulat Hotărîrea Comisiei Electorale Centrale nr. 3750 din 12 august 2015, cu privire la împuternicirea registratorilor de a ridica listele electorale de la instanțele judecătorești (f.d. 101, 102-107).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 17 februarie 2016, s-a respins recursul declarat de către Comisia Electorală Centrală a Republicii Moldova și s-a menținut încheierea Curții de Apel Chișinău din 04 decembrie 2015 (f.d. 122-126).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 13 aprilie 2016, s-a admis recursul declarat de către Comisia Electorală centrală, s-a casat integral hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 11 decembrie 2015, cu remiterea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată (f.d. 138-142).

Prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2016, cererea de chemare în judecată înaintată de Ștefan Urîtu către Comisia Electorală Centrală, privind anularea actului administrativ a fost respinsă (f.d. 150, 151-160).

La 27 mai 2016, Ștefan Urîtu a contestat cu recurs hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2016, solicitînd admiterea acestuia, casarea hotărîrea Curții de Apel Chișinău, cu pronunțarea unei noi hotărîri prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea recursului recurentul a invocat faptul că Curtea de Apel Chișinău nu a constatat toate circumstanțele importante pentru soluționarea corectă a pricinii, fiind aplicate eronat normele de drept material.

Copia hotărîrii Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa părților la 24 mai 2016 (f.d. 167), însă la dosar nu sunt date care ar certifica data recepționării de către recurent a copiei hotărîrii recurate.

Prin urmare, instanța de recurs constată că recursul a fost declarat în termen.

La 31 mai 2016, în adresa intimetei a fost expediată copia recursului, însă pînă la data stabilită pentru examinarea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care Comisia Electorală Centrală să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

Studiind materialele dosarului, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție, consideră recursul declarat de Ștefan Urîtu, întemeiat și care urmează a fi admis.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu prevederile art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din materialele cauzei rezultă că la 09 septembrie 2015, Ștefan Urîtu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Comisiei Electorale Centrale, prin care a solicitat anularea hotărîrii Comisiei Electorale Centrale nr. 3750 din 12 august 2015, cu privire la împuternicirea registratorilor de a ridica listele electorale de la instanțele judecătorești.

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție analizînd situația de fapt din speța dată, în raport cu probele anexate la dosar, menționează că instanța de apel nu a analizat sub toate aspectele circumstanțele pricinii, fapt ce atrage încălcarea dreptului la un proces echitabil.

În susținerea poziției date, instanța de recurs menționează că atît din procesul verbal al ședinței de judecată din 16 mai 2016, cît și din hotărîrea contestată, rezultă cert faptul că recurentul-reclamant nu a fost prezent în ședința de judecată a primei instanțe din data de 16 mai 2016.

Prin urmare, instanța de recurs menționează că Ștefan Urîtu nu a fost citat legal despre locul, data și ora ședinței de judecată din 16 mai 2016.

Or, din materialele administrate la dosar se constată că citația pentru ședința din 16 mai 2016, a fost recepționată de Ștefan Urîtu numai la 17 mai 2016.

În acest sens, instanța de recurs consideră oportun de a reitera prevederile art. 102, alin. (1), (2), (3) și (4) CPC, care statuează expres instanța înștiințează prin citație participanții la proces, martorii, experții, specialiștii și interpreții privitor la locul, data și ora ședinței de judecată sau la locul, data și ora efectuării unor acte de procedură. În pricinile de urgență, participanții la proces, martorii, experții, specialiștii și interpreții pot fi înștiințați sau chemați în judecată prin telegramă sau prin alte mijloace care să ateste înmînarea și primirea înștiințării sau citației. Citațiile și înștiințările se înmînează participanților la proces, martorilor, experților, specialiștilor, interpreților astfel încît aceștia să se poată pregăti de proces și să se prezinte la timp în fața instanței. Citația se înmînează părții cu cel puțin 3 zile înainte de data judecării. În pricinile urgente, acest termen poate fi mai scurt, la discreția instanței.

Astfel, prin prisma normei citate, instanța de recurs constată că Curtea de Apel Chișinău la emiterea hotărîrii din 16 mai 2016, nu a respectat normele de procedură civilă, în sensul citării legale a recurentului-reclamant Ștefan Urîtu.

Colegiul menționează că circumstanțele relatate supra atrag încălcarea dreptului la un proces echitabil, respectarea căruia este accentuată și în jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului.

În conformitate cu art. 239 CPC, hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărîrea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședința de judecată. Concomitent, conform art. 241 alin. (5) CPC, în motivare se indică circumstanțele pricinii constatate de instanță, probele care se întemeiază concluziile ei privitor la aceste

circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța.

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 373 CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situație mai dificilă decât aceea din hotărârea atacată cu apel, cu excepția cazurilor când consimte și când hotărârea este atacată și de alți participanți la proces.

În sprijinul normelor naționale vin și reglementările Curții Europene pentru Drepturile Omului, jurisprudența căreia își are izvorul în dreptul oricărei părți în cadrul unei proceduri de a beneficia de respectarea acestor norme, fiind piloni de bază ai dreptului la un proces echitabil.

Din considerentele menționate, avînd în vedere faptul că eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Ștefan Urîtu, a casa hotărârea Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2016, cu remiterea pricinii pentru rejudecare în Curtea de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Se admite recursul declarat de Ștefan Urîtu.

Se casează hotărârea Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2016, pronunțată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Ștefan Urîtu către Comisia Electorală Centrală, privind anularea actului administrativ, cu remiterea pricinii pentru rejudecare în instanța de apel – Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecători

Valentina Clevadi

Mariana Pitic

Tamara Chișca-Doneva

Oleg Sternioală